

Holdninger og sårbarhet til vaksiner og vaksinasjon

Anita Daae

September 2019

Oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet

- Kartlegge holdninger til vaksinasjon i ulike målgrupper, og analysere risiko og sårbarhet for en svekket oppslutning om vaksinasjonsanbefalinger i dag og i årene som kommer
- Lage en utviklingsplan for arbeid og tiltak som kan bidra til å opprettholde en høy vaksinasjonsdekning

Situasjonsbeskrivelse

Faktorer som har innvirkning på vaksinasjonsdekning BVP

Strukturelle faktorer

- Organisering
- Ressurser
- IT
- Økonomi
- Lovverk
- Tilgjengelighet

Individuelle faktorer

- Holdninger
- Kunnskap
- Erfaringer
- Kommunikasjon

Dagens vaks vaksinepro er en helser

Glenn Ager-Wick ved Arendal
langt unna vaksiner.

Faktisk.no: Nei, dagens vaksiner og vaksinasjonsprogrammer utgjør ikke en helseisiko

Det er helt feil at dagens vaksiner og vaksinasjonsprogrammer utgjør en helseisiko. Vaksinene må gjennom omfattende testing før de blir tatt i bruk. I tillegg overvåkes vaksinene kontinuerlig gjennom et internasjonalt rapporteringssystem.

Medieomtale av vaksine
- landets papiraviser

2019	3 319
2018	3 994
2017	3 561
2016	4 171
2015	4 048
2014	3 667
2013	3 645
2012	3 464
2011	3 707
2010	4 318
2009	20 343
2008	3 111
2007	3 006

Folkehelseinstituttet, SMS-stalker jenter med trusler om kreft i underlivet!

november 11, 2016

Oddvar Aure Driver Folkehelseinstituttet med "Stalking" og er det lovlig å reklamer for resptbelagte medisiner/vaksiner på SMS?

<https://politisksnusk.wordpress.com/.../folkehelseinstit.../>

Liker · Svar · Melding · 11. november 2016 kl. 11:47

↪ Se tidligere svar

Folkehelseinstituttet Unge kvinner flytter ofte og mange bor andre steder enn der de er folkeregistrert. Mobiltelefonen har de med seg over alt, informasjonsspredning via SMS er derfor en tryggere måte å sikre at informasjonen kommer frem enn brev som vi tradisjonelt sett benytter.

Liker · Svar · 2 · Kommentert av Anita Daae [?] · 11. november 2016 kl. 23:31

↪ Vis flere svar

Hva sier de nyeste funnene?
SSB undersøkelse 2017 og 2018

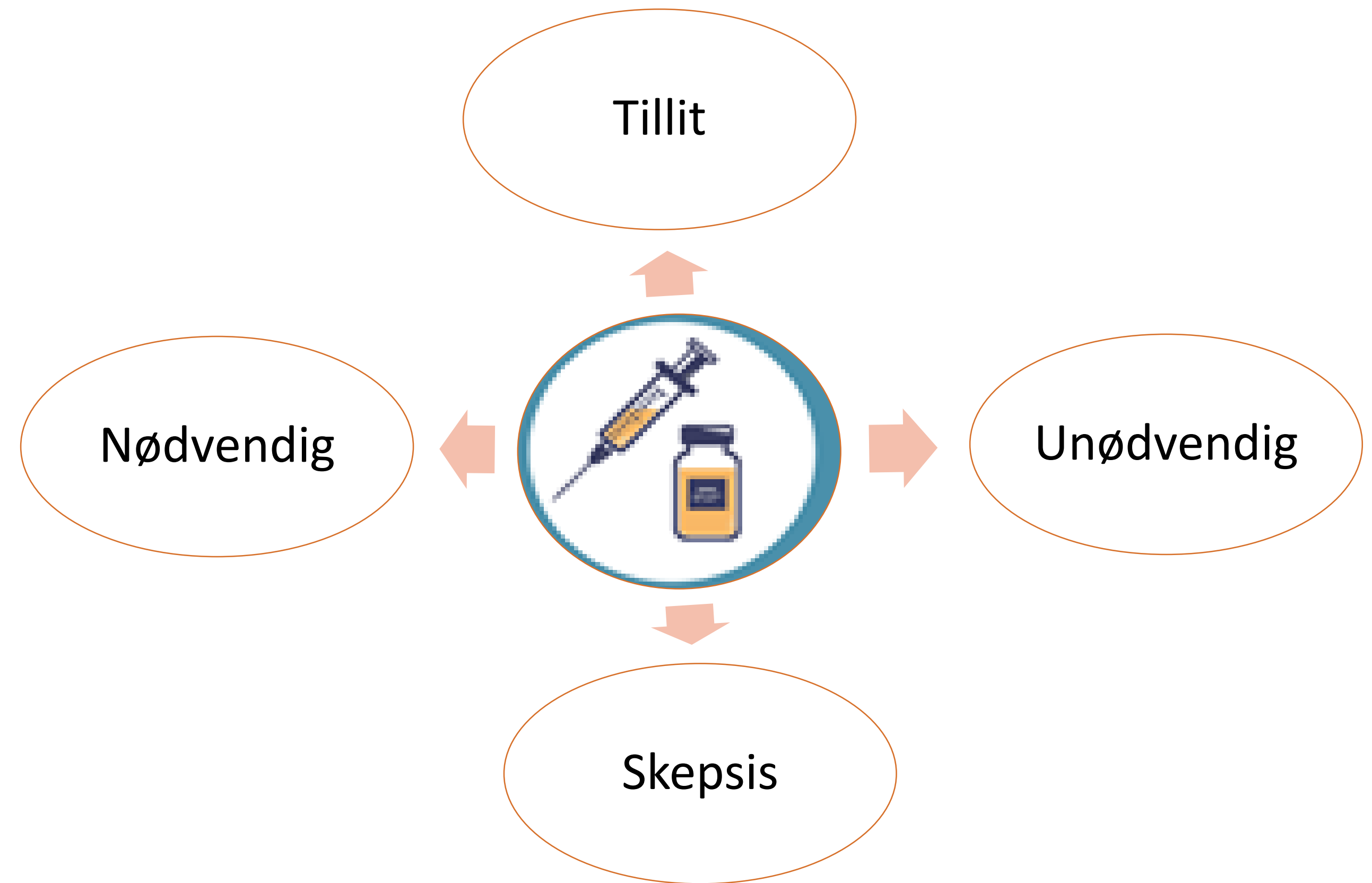
Spørsmål

- Det er viktig for barn å få vaksiner
- Alt i alt mener jeg at vaksiner er trygge
- Alt i alt mener jeg vaksiner gir beskyttelse mot sykdom
- Alt i alt er bruk av vaksiner forenelig med mitt verdigrunnlag

Har du barn som er 16 år eller yngre?

- Har du valgt å vaksinere barnet ditt / barna dine i henhold til barnevaksinasjonsprogrammet?
- Har du vært usikker på om barnet/barna skulle vaksineres?

Hva sier de nyeste funnene?
Oppsummering av fokusgrupper

Hva sier de nyeste funnene?
Oppsummering av fokusgrupper

Tillit versus skepsis

- Handler om både tillit til helsevesenet/myndigheter og de ulike vaksiner
- Stor tillit til de «gamle» vaksinene i BVP
- Ny vaksiner og pandemivaksinen er det knyttet skepsis til
- Åpenhet om bivirkninger er et gjentakende tema i fokusgruppene
- Høy tillit til faglige vurderinger som ligger til grunn for vaksiner i BVP, de stoler på fagekspertisen, helsevesenet og helsemyndighetene

Hva sier de nyeste funnene? Oppsummering av fokusgrupper

Nødvendig versus unødvendig

- ❑ Jo farligere en sykdom oppleves, jo mer nødvendig oppleves vaksinen
- ❑ Lav kunnskap om sykdommene det vaksineres mot og konsekvensene av disse
- ❑ Enighet om at vaksinasjon beskytter mot farlig sykdom, men flere uttrykte en selvfølgelighet rundt det å vaksinere barna sine, «noe de fleste bare gjør»
- ❑ For de etablerte vaksinene var det liten grad av en aktiv beslutningsprosess

Ved lav bevissthet om valg av vaksinasjon er vaksinasjonsdekning mer sårbar for endring

**Hvorfor velger foresatte å
vaksinere barna sine?**

Alle gjøre det/
noe vi bare
gjør

Flokkimunitet/
samfunnsansvar/
beskytte andre

Kjente vaksiner,
ble selv
vaksinert som
barn

God
informasjon

For å beskytte
barna mot
sykdom

Helsepersonell
anbefaler
vaksinasjon

Tillit til
helsetjenesten/
myndighetene

Skal på reise

Hva er årsakene til å velge bort vaksinasjon?

Redd for at barnet får vondt

Konspirasjonsteorier

Vil vente til barn er eldre

Vaksinen er ny/
lite utprøvd

Kroppen skal trene opp eget immunforsvar

Bekymret for bivirkninger

Tror MMR-vaksine kan føre til autisme

Foreldre med sprøyteskrekk

Barn har farlige tilsetningsstoffer

Engstelse for at barn kan bli syk eller får sykdommen

Sykdommen er ikke farlig

Stoler ikke på informasjon

Det er for mye i en sprøyte

Noen holdningsendringer

- ❑ Mindre skepsis til MMR blant Somaliere nå. Flere sier ja men vil gjerne utsette til barna er 2 år
- ❑ Mange er opprørt og skremt av meslingutbruddene i Europa og mange vil gjerne ha vaksinen så tidlig som mulig, f eks grunnet reise
- ❑ Økende fokus på flokkbeskyttelse, for å beskytte andre
- ❑ Flere tar til orde for at vaksinasjon bør være obligatorisk, eller sette grenser for de som ikke er vaksinert
- ❑ Nyheter og sosiale medier har endret seg, vaksiner er mer positivt omtalt pga meslingutbrudd
- ❑ Vaksineskeptikere latterliggjøres litt på sosiale medier
- ❑ Det merkes også en positiv endring i forhold til Rotavirusvaksinen

Tusen takk!

